

ПРОБЛЕМА ТЕОРЕТИЧНОГО ОСМИСЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СОФІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД.

“По суті, чітко окреслити сферу економічної науки, що межує з іншими суспільними дисциплінами, проте таку, що має свою власну відособлену територію, неможливо. Економічна теорія завдячує своїми можливостями загарбання чужих територій тому, що використовувані нею аналітичні категорії, – обмеженість ресурсів, витрати, переваги, вибір - за сферою свого застосування є по-справжньому універсальними”.¹ Розвиваючи дану сентенцію, без будь-якого нівелювання ролі економічної науки в системі наукового знання, ми закономірно доходимо висновку про необхідність переосмислення міждисциплінарних меж, а також інституалізації нових дослідницьких напрямків: філософії господарства, економічної соціології, господарської етики, соціально-культурних засад господарювання та підприємництва тощо.

Методологічну схему досліджень варто провадити, беручи за основу вимоги та мотивації, власне, самого господарюючого суб’єкта, оскільки саме вони визначають умови організаційних форм господарської діяльності. Принципово важливими та пріоритетними, таким чином, стають проблеми внутрішньої організації суб’єкта господарювання.

Екософський підхід передбачає “...активну взаємодію людини з СОФІЄЮ Земною...в парадигмі єдності екології та економіки”.² Метафізичний зв’язок екології та економіки очевидний: екологія - це сфера діяльності людини по конструюванню сфери свого існування; економіка- це конструювання відносин із метою забезпечення збереження сфери свого існування, зокрема, господарства.

¹ Хайлбронер Роберт Л. Экономическая теория как универсальная наука // Теория и история экономических и социальных институтов и систем: Альманах. – Т. 1. – Вып. 1.– С. 41.

² Быстрыков И.К. Метафизика экономики: реальность и виртуальность // Философия экономики: Учеб.пособие для высш.учеб.заведений / Отв.ред. С.В. Синяков. –Гл.1. - К.: «Альтерпрес», 2002. – С.38.

Вони – простір буття людини, в якому саме господарюючий суб’єкт, людина, визначає характер відносин та принципи організації життя.

Духовні прагнення господарюючих суб’єктів, через їх живу працю зумовлюють реалізацію задуму. (Категорія “жива праця” в даному випадку трактується не в економічному, а в софіологічному сенсі. Жива праця – це праця, що поєднує в собі мотивацію, початок, процес та результати праці в єдиній людині. При цьому форми реалізації живої праці можуть бути найрізноманітнішими: від поодиноких до кооперативних, незалежно від форм власності).

Отже, економічна поведінка людини витікає з деякого метафізичного простору – простору смислів, а, отже, й культури. Втрата орієнтирів у смислоутвореннях зумовлює деформацію системи цінностей, які притаманні тій чи іншій спільноті, що значно посилює вірогідність проявів в суспільних відносинах деструктивних елементів.

Особливістю глобалізації фінансово-господарської діяльності є процес поступової руйнації просторового модуля господарювання, що забезпечує етнічну, етнокультурну та етнополітичну самоорганізацію та самостійність. Саме суверенний метапростір, у кінцевому підсумку, чинить протидію прогресуючому нівелюванню національних відмінностей, дає можливість використати в державі мобілізаційну ідеологію національної консолідації.

Таким чином, вочевидь постає необхідність пошуку власних, своєрідних форм організації господарської діяльності для кожної соціально-еколого-економічної системи, з урахуванням історичних, культурних, часових, просторових та інших зовнішніх та внутрішніх чинників.

“Справжній економіст, знавець своєї справи, має бути всебічно обдарованим - певною мірою він має бути математиком, істориком, державним діячем, філософом... Він має вміти розмірковувати про часткове в понятті загального і спрямовувати злет своєї думки однаково до абстрактного й конкретного. Він має досліджувати сучасність крізь призму минулого – заради майбутнього. Жодна риса людської природи чи створених людиною інститутів не повинна залишатися поза його увагою”. (Дж. М. Кейнс).